

Bijlage 4. Inventaris van de Belgische activiteiten voor actieve epidemiologische bewaking

De informatiebronnen die werden gebruikt om deze inventaris op te maken zijn meervoudig: expertadviezen; controleprogramma van het FAVV; website van het FAVV; Trends and Sources Belgium 2007 en 2008-2009; activiteitenverslagen van het FAVV; websites van DGZ en ARSIA, het CODA, de FOD volksgezondheid, het WIV-ISP, het ITG, en van het Militair ziekenhuis (referentiecentrum voor vectorziekten); en verschillende: ULg (wilde fauna), UGent en Gembloux Agro BioTech (bijen), INBO (wilde fauna), BWDS (Belgian Wildlife Disease Society), enz.

Het Wetenschappelijk Comité stelt een inventaris voor die steunt op de huidige kennis van de werkgroep. Het is, ondanks alle geleverde inspanningen, mogelijk dat deze inventaris niet volledig is.

Eenheid (ziekte)	Piloot en partners	Commentaren
Runderen		
Blauwtong	FAVV CODA (NRL) ARSIA DGZ Dierenartsen Veehouders FOD (financiering)	In het kader van de winterscreening 2010-2011
Brucellose (<i>B. abortus</i>)	FAVV CODA (NRL) CCDD-ERA ARSIA DGZ Dierenartsen Veehouders FOD (financiering)	In het kader van de winterscreening 2010-2011. Versoepeling sinds 2009-2010. Opnieuw invoeren van testen bij aankoop (mei 2012).
Leucose	FAVV CODA (NRL) CDD-ERA ARSIA DGZ Dierenartsen Veehouders FOD (financiering)	In het kader van de winterscreening 2010-2011 Versoepeling sinds 2009-2010
Tuberculose (<i>Mycobacterium bovis</i>)	FAVV CODA (NRL santé animale) CDD-ERA ARSIA DGZ Dierenartsen Veehouders FOD (financiering) Humaan luik: WIV-ISP (NRL volksgezondheid) FARES (Fondation contre les affections respiratoires et pour l'éducation à la santé)	
Paratuberculose	CODA (NRL) DGZ ARSIA Veehouders Dierenartsen FOD	
BVD	FAVV DGZ	

	ARSIA CODA (NRL) Dierenartsen Veehouders FOD	
Klassieke + atypische BSE	FAVV , met inbegrip van de dierenartsen met opdracht CODA (NRL) Privé erkende laboratoria DGZ Slachthuizen	
IBR	FAVV DGZ ARSIA CODA (NRL) Dierenartsen Veehouders FOD	In het kader van de winterscreening
<i>E. coli</i> VTEC en EHEC O157:H7	FAVV CODA (NRL dierlijke gezondheid) WIV-ISP (NRL food) Slachthuizen Humaan luik : UZ Brussel (NRL volksgezondheid)	
Cysticercose	FAVV ITG (NRL) Slachthuizen	
Q-koorts	FAVV CODA (NRL diergezondheid) ARSIA DGZ ITG (NRL volksgezondheid) MCC CDL Dierenartsen Veehouders	In het kader van de winterscreening 2010-2011
Echinococcose	FAVV WIV-ISP ULB (NRL volksgezondheid) ITG (LNR) Gewesten (zie in het wild levende fauna) De slachthuizen zijn hier niet rechtstreeks bij betrokken omdat de keuring in de slachthuizen wordt uitgevoerd door dierenartsen met opdracht van het FAVV	
Sarcosporidiose	FAVV ITG (NRL) De slachthuizen zijn hier niet rechtstreeks bij betrokken omdat de keuring in de slachthuizen wordt uitgevoerd door dierenartsen met opdracht van het FAVV	
Inwendige parasieten (<i>F. Hepatica</i> , <i>O. Ostertagi</i>)	DGZ ARSIA UGent	
Leptospirose	FAVV ITG (NRL mensen) CODA DGZ ARSIA	
« abortusprotocol » :	FAVV	

- serum : BVD, <i>Brucella</i> , <i>Coxiella burnetii</i> , BoHV-1 gE (IBR), <i>Leptospira</i> spp., <i>Neospora caninum</i> - verworpen vrucht : autopsie, bacterio/aëroob, <i>Listeria monocytogenes</i> , <i>Salmonella</i> , <i>Brucella abortus</i> , Mycose, BVD-V, <i>Coxiella burnetii</i> , BTV-8, <i>Neospora caninum</i> - nageboorte : <i>Brucella abortus</i> , <i>Coxiella</i>	DGZ ARSIA CODA FOD Dierenartsen Veehouders	
<i>Clostridium botulinum</i>	FAVV WIV-ISP (LNR) DGZ ARSIA Universiteiten FOD	
<i>Listeria monocytogenes</i> (Zie deel over levensmiddelen)	FAVV WIV-ISP	
Rabiës	FAVV WIV-ISP (LNR) ULg (RSSFS) Gewesten Artsen	Op basis van de feitelijke bewaking (klinische zenuwsymptomen)
Schapen en geiten		
Bluetongue	FAVV CODA (NRL) ARSIA DGZ Dierenartsen Veehouders FOD	
TSE	FAVV CODA (NRL) DGZ (scrapietests) FOD	
Genotypering in verband met scrapiegevoeligheid	FAVV CODA (NRL) Gewesten (werken mee aan de selectieprogramma's tegen bepaalde genotypes) Dierenartsen Veehouders	
Q-koorts	FAVV CODA (NRL dierlijke gezondheid) ITG (LNR volksgezondheid) DGZ ARSIA Dierenartsen (bemonsteringen in het kader van de bewaking van Maedi- visna) Veehouders	
Brucellose (<i>B. melitensis</i>)	FAVV CODA (NRL dieren- en volksgezondheid) DGZ ARSIA	
Arthritis/encefalitis bij geiten	FAVV CODA (NRL) DGZ ARSIA	

	Dierenartsen Veehouders	
Maedi-visna (schapen)	FAVV CODA (LNR) DGZ ARSIA Dierenartsen Veehouders	
Echinococcose (schapen)	FAVV WIV-ISP ULB ITG (NRL) De slachthuizen zijn hier niet rechtstreeks bij betrokken omdat de keuring in de slachthuizen wordt uitgevoerd door dierenartsen met opdracht van het FAVV	
Leptospirose (schapen)	FAVV ITG (NRL) CODA DGZ ARSIA Dierenartsen (op vrijwillige basis, dus actieve bewaking) Veehouders	
« Abortusprotocol » kleine herkauwers : - serum : bacterio/aëroob, <i>Listeria monocytogenes</i> , <i>Campylobacter fetus</i> , <i>Brucella abortus</i> , Mycose, <i>Chlamydia</i> , BVD-V, <i>Coxiella burnetii</i> , BTV-8, <i>Toxoplasma gondii</i> - verworpen vrucht : <i>Brucella ovis</i> , <i>Chlamydomyphylla abortus</i> , <i>Coxiella burnetii</i> , <i>Neospora caninum</i> , <i>Toxoplasma gondii</i> , Border Disease - nageboorte : <i>Brucella</i> , <i>Chlamydia</i>	FAVV DGZ ARSIA CODA FOD dierenartsen veehouders WIV-ISP (<i>Toxoplasma</i>)	
<i>Listeria monocytogenes</i> (zie deel over levensmiddelen)	FAVV WIV-ISP	
Rabiës	FAVV WIV-ISP (LNR) ULg (RSSFS) Gewesten Artsen	Op basis van de feitelijke bewaking
Varkens		
Aujeszky (status « vrij zonder vaccinatie »)	FAVV DGZ ARSIA CODA (NRL) Dierenartsen Veehouders FOD	
<i>Trichinella</i>	FAVV ITG (NRL) Privé laboratoria Slachthuizen	Versoepeling in aansluiting op toekenning van de status van land met verwaarloosbaar risico

<i>Salmonella</i>	FAVV WIV-ISP (NRL volksgezondheid + food) CODA (NRL dierlijke gezondheid) DGZ ARSIA Dierenartsen Veehouders	
Klassieke en Afrikaanse varkenspest	FAVV CODA (NRL) Gewesten ARSIA DGZ Dierenartsen (in geval van crisis + bloedafname bij invoer) Veehouders	
<i>Campylobacter</i>	FAVV WIV-ISP (NRL food + dieren + slachthuizen) CHU Saint Pierre (NRL volksgezondheid) Slachthuizen (karkassen)	
Brucellose (<i>B. suis</i>)	FAVV CODA (NRL) DGZ ARSIA Gewesten Dierenartsen Veehouders	
Echinococcose	FAVV WIV-ISP ULB ITG (NRL) De slachthuizen zijn hier niet rechtstreeks bij betrokken omdat de keuring in de slachthuizen wordt uitgevoerd door dierenartsen met opdracht van het FAVV	
Sarcosporidiose	FAVV ITG (NRL) De slachthuizen zijn hier niet rechtstreeks bij betrokken omdat de keuring in de slachthuizen wordt uitgevoerd door dierenartsen met opdracht van het FAVV	
PRRSV bewakings- en certificeringssysteem voor inseminatiecentra + vrijwillig controlesysteem + vraag om monsters bij import/export	FAVV DGZ ARSIA CODA Dierenartsen Veehouders Privé laboratoria FOD (financiert projecten)	
Leptospirose	FAVV ITG (NRL) CODA DGZ ARSIA	
Influenza	UGent (ESNIP)	
Schurftmijten (schurft)	DGZ Dierenartsen Veehouders	
Protocol voor « acute ademhalingsziekten » met inbegrip van de bewaking van het	DGZ ARSIA CODA	

A/H1N1 influenzavirus (2009)	Dierenartsen Veehouders	
Vogels		
Aviaire influenza (alle gedomesticeerde pluimveesoorten behalve braadkippen)	FAVV CODA (NRL) ULg WIV-ISP Koninklijk Instituut voor Natuurwetenschappen DGZ ARSIA Dierenartsen Veehouders	
<i>Salmonella</i>	FAVV WIV-ISP (NRL volksgezondheid + food) CODA (NRL dierlijke gezondheid) Privé laboratoria DGZ ARSIA Dierenartsen Veehouders	
<i>Salmonella gallinarum/pullorum</i>	FAVV DGZ ARSIA CODA (NRL)	Moet worden onderscheiden van de andere <i>Salmonella</i> wegens niet zoönotisch maar erg agressief voor pluimvee en vanwege verplichte bestrijding
<i>Campylobacter (jejuni en coli)</i>	FAVV WIV-ISP (NRL food + dieren en slachthuizen) CHU Saint Pierre (NRL volksgezondheid) Slachthuizen (karkassen)	
<i>Mycoplasma gallisepticum</i>	FAVV CODA (NRL) DGZ ARSIA	
West-Nijlkoorts	FAVV CODA (NRL) ITG Koninklijk Instituut voor Natuurwetenschappen	
Newcastle	FAVV CODA DGZ ARSIA	
Paarden		
<i>Trichinella</i>	FAVV ITG (NRL) Privé laboratoria Slachthuizen	
West-Nijlkoorts	FAVV CODA (NRL dierlijke gezondheid) Privé laboratoria ITG (NRL volksgezondheid)	Onderzoeksproject. Al naargelang van de eisen van derde landen van invoer. Feitelijke bewaking. Geen echte actieve bewaking.
Equine infectieuze anemie	FAVV CODA (NRL)	Al naargelang van de eisen van de derde

	Privé laboratoria Selectiecentra ARSIA DGZ	landen van invoer
Leptospirose	FAVV ITG (NRL volksgezondheid) CODA Privé laboratoria	Al naargelang van de eisen van de derde landen van invoer
Rabiës	FAVV CODA WIV-ISP (NRL volks- en dierelijke gezondheid) Artsen	Op basis van de feitelijke bewaking
Virale paardenarthritis	FAVV CODA Spermacentra	Alleen voor intracommunautair handelsverkeer
Equine besmettelijke metritis	FAVV CODA Spermacentra	Alleen voor intracommunautair handelsverkeer
In het wild levende fauna		
<p><u>Hertachtigen</u> : paratuberculose, tuberculose, <i>Salmonella</i>, longwormziekte, BoHV-1, CWD, Bluetongue</p> <p><u>Varkensachtigen</u> : brucellose (<i>Brucella suis</i> biovar 2), Aujeszky, tuberculose, klassieke varkenspest, <i>Pasteurella</i>, <i>Clostridium perfringens</i>, enz.</p> <p><u>Lagomorfen</u>: brucellose (<i>brucella suis</i> biovar 2), tularemie, RHD, European brown hare Syndrome (calicivirus), coccidia, <i>Yersinia pseudotuberculosis</i>, <i>Pasteurella</i>, <i>E. coli</i></p> <p><u>Vossen</u> : Canine Distemper virus (morbillivirus), echinococose</p> <p><u>In het wild levende vogels</u> : aviaire influenza</p> <p>Actieve en passieve bewaking</p>	<p>1) Wallonië : Réseau de surveillance sanitaire de la faune sauvage (RSSFS) http://www.faunesauvage.be/doc/Epidemiosurveillance%20Faune%20Sauvage.pdf</p> <p>Partners op het terrein : DNF (Dpt Nature et Forêts) en DEMNA (Dpt des Milieux Naturels) van de SPW Zelfstandige dierenartsen Technische eenheden van Defensie (militairen), jachtraden, bijzondere wachters jagers</p> <p><u>Partners laboratoria en beheer :</u> ULg CODA FAVV ARSIA DGZ WIV-ISP ITG Ref Lab Vector Born Dis Buitenlandse laboratoria (Frankrijk : ANSES, Duitsland : Robert Koch Institute) Research laboratory for Vector-Borne Diseases Diagnoselaboratoria DGA/RW FOD Belgian Wildlife Disease Society Laboratoire de la faune sauvage et de Cynégétique (Gembloux)</p> <p>2) Vlaanderen DGZ CODA INBO</p>	
<i>Trichinella</i> (everzwijnen, vossen,	FAVV	

andere)	ITG (NRL) Privé laboratoria Slachthuizen Gewesten	
Rabiës (vossen)	WIV-ISP (LNR) ULg (RSSFS) Gewesten	
Brucellose (everzwijnen, lagomorfen)	ULg (RSSFS) Waals Gewest Agentschap voor natuur en bos (ANB) BWDS CODA (NRL)	
Aviaire influenza	FAVV CODA (NRL) ARSIA DGZ <ul style="list-style-type: none"> • Actief (ringen): Koninklijk Instituut voor Natuurwetenschappen ULg (RSSFS) • Feilelijk (dode vogels): Gewesten (Brussels instituut voor milieubeheer, Division Nature et Forêts en Agentschap Natuur en Bos) 	
Hantavirus (knaagdieren)	Ministerie van Defensie	
West-Nijlkoorts (actief + feitelijk)	FAVV CODA (NRL) ITG Koninklijk Instituut voor Natuurwetenschappen Twee vrijwillige organisaties met vogelopvangcentra (opvangen en verzorging van in het wild levende vogels)	
Echinococcose (vossen) <i>E. multilocularis</i>	WIV-ISP INBO ULB ITG ULg CODA Gewesten Agentschap Natuur en Bos	
Aujeszký	ULg (RSSFS) CODA (NRL) ARSIA en DGZ (tests op everzwijnen)	
Als huisdier gehouden lagomorfen	Geen actieve bewaking	
Vissen/weekdieren/ amfibieën/schaaldieren		
Infectieuze hematopoïetische necrose (zalmachtigen en gevoelige soorten)	FAVV CER Marloie (NRL)	
Virale hemorrhagische septikemie	FAVV CER Marloie (NRL)	
Anisakiasis	Inspecties in vismijn : FAVV ITG	Inspecties in vismijn: Visuele, hygiëne en organoleptische

	Vismijnen	inspecties, control op parasieten, enz.
<i>Campylobacter</i> (levende tweekleppige weekdieren)	FAVV WIV-ISP (NRL weekdieren) CHU Saint Pierre (NRL volksgezondheid)	
<i>Marteilia refringens</i> (weekdieren)	FAVV NRL in Nederland	
<i>Bonamia ostrea</i>	FAVV NRL in Nederland	
Bijen		
Amerikaans vuilbroed (<i>Paenibacillus larvae</i>)	FAVV CODA (NRL) → UGent (NRL) Assistenten voor de bijenteelt (bemonstering, enz.) Dierenartsen Imkers	
Europees vuilbroed	FAVV CODA (NRL) → UGent (NRL) Assistenten voor de bijenteelt Dierenartsen Imkers	
Acariose	FAVV CODA (NRL) → UGent (NRL) Assistenten voor de bijenteelt Dierenartsen Imkers	
Varroase	FAVV CODA (NRL) → UGent (NRL) Assistenten voor de bijenteelt Dierenartsen Imkers	
<i>Aethina tumida</i> (kleine bijenkastkever)	FAVV CODA (NRL) → UGent (NRL) Assistenten voor de bijenteelt Dierenartsen Imkers	
<i>Tropilaelaps</i>	FAVV CODA (NRL) → UGent (NRL) Assistenten voor de bijenteelt Dierenartsen Imkers	
Bijensterfte (onderzoeksprogramma) Binnenkort gaat bij het FAVV een piloot programma voor bewaking van start	FAVV CODA (NRL) Imkers Université de Liège Gembloux Agro-Bio Tech Universiteit Gent Centrum voor bijenteelt en zoöfysiologie	
Andere insecten		
Bewaking van teken	Militair ziekenhuis Ulg ARSIA DGZ ITG	anaplasmose, TBEV, babesiose
(Nieuwe) gezelschapsdieren		
Rabiës	FAVV WIV-ISP (NRL) ULg (RSSFS) Gewesten	

	Dierenartsen Artsen	
Bewaking van antibioticaresistentie		
<p>Indicatorkiemen (<i>E. coli</i> en enterokokken) bij runderen, varkens en pluimvee</p> <p>MRSA (varkens, pluimvee + mensen) ESBL <i>Salmonella</i> (runderen, varkens, pluimvee) <i>Campylobacter</i> (varkens- en pluimveevlees + menselijke isolaten)</p>	<p>FAVV WIV-ISP (NRL) CODA DGZ ARSIA Dierenartsen Veehouders</p> <p>Bij dieren : FAVV DGZ ARSIA CODA</p> <p>Bij mensen: WIV-ISP (Referentielaboratorium) BAPCOC FOD Volksgezondheid ECDC</p> <p>In levensmiddelen : WIV-ISP</p> <p>Bij de problematiek betrokken instellingen : MedVet Task Force (optimalisering van de samenwerking tussen de bevoegde instanties in de sectoren volksgezondheid en dierlijke gezondheid) BAPCOC (werkgroep diergeneeskunde) AMCRA (kenniscentrum “antimicrobial consumption and resistance in animals”)</p>	
Bewaking van gebruik/consumptie van antibiotica		
Registratie van de jaarverkoop van antibiotica voor de diergeneeskunde	FAGG BelVetSac project (project uitgevoerd door faculteit diergeneeskunde universiteit Gent in onderaanneming van het FAGG)	
Varia		
Dierenwelzijn (kalver-, varkens-, pluimveehouderijen, slachthuizen, vervoer naar het slachthuis)	FOD Volksgezondheid FAVV Dierenartsen	
Keuring in het slachthuis (runderen, schapen, geiten, varkens, eenhoevigen, pluimvee, lagomorfen, wild): Pathogene agentia, anomalieën, bacteriologische analyses, trichinen, blaaswormen,	FAVV Dierenartsen met opdracht Dierenartsen helpers	

voedselketen informatie, dierenwelzijn, GRM, laboratoriumtests, enz.		
Bewaking van uierontstekingen en celgetal van melk	DGZ ARSIA MCC Comité du lait Melle en Battice (NRL melk)	
<p>Bewaking bij de invoer van:</p> <p>Levende dieren : vogels en pluimvee, vissen, paarden, honden, katten en andere zoogdieren, amfibieën en reptielen, ongewervelde dieren, sperma, broedeieren, SPF-eieren</p> <p>Dierlijke producten : vlees, visserijproducten, melk, eiproducten, kikkerbillen, gelatine, honing, beenderen, slakken, enz.</p>	<p>FAVV GIP (grensinspectieposten) Havens, luchthavens Dierenartsen die instaan voor epidemiologische bewaking</p>	